

ZEMPLEN.

(Előbb „Hegyalja“)

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

TÖBB ZEMPLENMEGYEI KÖZINTÉZET ÉS TÁRSULAT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

S. a. Ujhelyben.

hetenkint egyelőre egyszer, kedden.

Előfizetheti a szerkesztő kiadó hivatalban, Kazinczy-utcz 505. sz. valamint Lövy A. könyvkereskedésében. Egyes számkok a fentebbi könyvkereskedésben 5 krajczárjával kaphatók.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Házhoz és postán küldve.

Egy évre: . . . 6 frt.

Félévre: . . . 3 frt.

Negyedévre: . . . 1 frt. 50 kr.

Kéziratok valamint az előfizetési és hirdetési díjak a szerkesztőséghez bérmentve utasítandók.

HIRDETÉSEK:

Egy négy hasábos petisors egyszerű hirdetésének helyéért 6 kr., kétszeriért 4 kr., gyakoribb hirdetések alkuszerént igen jutányosau. Bélyeg díj mindig 30 kr.

A Nyílt térben minden 3 hasábos garmond sor díja 25 kr. mely a szerkesztőségnél előlegesen befizetendő.

A magyarországi munkásmozgalmak vezéreszméi.

A „munkás“ szó sokak előtt nem felel meg azon nevezetnek, melyet kifejezni czélom azzal, és sokak nagyon téves fogalommal bírnak e szó értelméről, nem gondolva meg azt, hogy „mindnyájan munkások vagyunk“ e világon, mivel mindannyian munkálkodunk saját körünkben, hogy munkánk gyümölcsével egyrésztől önéletünket fentartsuk, másrésztől a társadalmat elősegítve virágoztathassuk. Hisz „a munka ima után a legszentebb isteni tisztelet“, aki munkás tehát, midőn napjait — gyakran — izadtsággal párosult szorgalommal tölti, idejét Isten tiszteletére szenteli: mert

embertársainak jóvoltára működik; míg az, ki megtagadja magától a munkás nevet, s azt erkölcsileg cselekszi is: nemcsak Istent nem tiszteli, hanem embertársai verejtékén — mint here — élődik, a társadalom métele.

E bevezetéssel tartozom mindazoknak, kik a „munkás“ elnevezés alatt csakis a napszámos-munkást értik, ilyenek pedig vajmi sokan vannak!

I.

Hazánkban, ámbár már régebben léteztek különféle munkás-egyletek különféle elnevezések alatt, azonban a tulajdonképeni munkás-mozgalmak csak 1868. év elején kezdődtek el komolyabban Pesten, midőn ugyanis az értelme-

sebb iparos-munkások átlátták az idő s tudományosság előhaladtával mindinkább szétzilált állapotukat, s annak veszélyes utóhatásait; s fel tudták fogni azt, hogy a tőke-uralom nagymérvű emelkedésével szemben így szétszórva, elhagyatva, annak előbb-utóbb rabszolgáivá válnának; s tudták azt is — mert látták a külföldi példákából — hogy a tőke-uralmat ily állapotban ellensúlyozni nem lesznek képesek: elhatározták megkísérteni szorosabb egyesítést a munkásosztálynak, hogy így egyleteket alakítva, emberiségi jogaikat előtérbe szorítva, a társadalmat figyelmeztessék arra, miszerint van egy osztály, mely elfeledve, elnyomva él benne, ámbár ő adja lételet teremtő erejével, mert nem tagadhatjuk el azon igazságot, hogy a mun-

TÁRCZA.

Egy régi mese.

(caimbalmozza: Lant Lovag.)

II.

Mánap már az öreg Bendő Menyhárt fiát vette elő. Ki is a kérdésre szépen felelt vala ilyenképpen: „Van a világon sok ember, Akinek a neve kelner. De még olyan több van, akit Sorsa inaskodásra vitt . . . Az én mesterségem e két Elemből van összetéve, S mégis, oh de mennyivel több Mint a kettő összevéve! Neve nincsen, mert még újság, De párja sincs a világon, S ami legfőbb benne: hogy hát Az én saját találmányom. —

Két, háromszáz, ezer embert Kiszolgálni nem nagy dolog, Ha minden pár vendég körül Egy-egy inas sűrűg forog. De végezze egy a munkát, Anélkül: hogy járjon, keljen;

Le ne öntsön urat, dámát S tányér, tál össze ne menjen . . . Ilyen embert keresni kell Ameddig a csillag ragyog . . . Ilyen ember a világon Egyedül csak magam vagyok!“

— Szép, igen szép édes fiam Válaszola öreg Bendő — De hát erre nagy virtusra Hol leszesz próbát teendő?!

„Ne busuljon édes apám, Lesz alkalom nem sokára, Hol kiállok a próbára. Ugy tudom: hogy holnapután A viczispánt beigtatják, S azt is tudom, ilyenkor a Félvilágot — Kivált aki jól kiáltott — Megéteik, megitatják. Ott teszem meg majd a próbát. Bár azt a sok éhes szolgát Kenyerétől meg nem fosztom; Mert ugy hiszem: elég lesz, ha Csupán a levest kiosztom. Abból kiki látni fogja: Hogy kivel s mivel van dolga.“

És ugy is lön, Csütörtökön (Mert e napon volt a trakta) Viczispán ur udvarában

Megjelen Menyhárt s az apja. — A vendégek gyűlnek szépen, Vékony polgár, kurta nemes . . . Generális, Meg fiskális. Tisztelendő s tiszteletes. S körülük szép esendesen A terített asztalt, renddel, Társalog az „ur“ az urral Diskurál a „kend“ a kenddel . . . S mint valami szép leányon, Minden szem a viczispánon . . . Mert hiába, Ó itt márma Az ünnepély hőse, tárgya, A ki körül — régi dolog — A megyének Minden bujdosója forog . . . Majd ezt is megunják végre, S tekintetök visszaszál a Czilinder és süteményre . . . De kivált az ajtó felé: Mikor nyílik, mikor hozzák, Már azt a jó levest elé?!

Megnyílik az ajtó, táru! — Most minden szem oda bámul — S ajtón által Menyhárt járul, Lép be büszkén, komolyan . . . Halmaz tányér kezén, karján, Hirtelen azt hinnéd: talán A pekingi nagy, porcellán Torony szökött meg — olyan.

kás a társadalom veleje; ő általa és ő benne élnek a nemzetek; s ő nélkülök enyésznek el a birodalmak a semmisségben; mert nincs támasz, nincs erő, mely virágzásban tartaná, mi kiemelné a sülyedés ingoványából. Mert hiába tárja fel a föld élés-és kinstára ajtáját a semmittevők szemei előtt: meghal azon nemzet s kitöröltetik azon nép a társadalmi világból, mely nem tud vagy nem bír teremteni; mint azt a példákban látjuk; mert tudjuk azt, hogy Spanyolország századokig bányászta Amerika kincsteljes bérceit, de, mert népe szégyelt dolgozni, most szegény; míg Angliában a legelső lord is sugárzó arcczal ül gyapjas zsákjára, s nem szégyelli a munkát művelni, azért gazdag mint senki más. De, mert Angolországban nem szégyen a munka, s mert a számító angol fel tudja fogni a munkáskéz becsét; nemcsak hogy pártfogolja azon teremtő erőt, de azon igyekszik, hogy ne csak a söpredék, ki másra nem alkalmas — miut az nálunk történik — vállalják munkássá, hanem ipar-iskoláiba az anya kebeléről viszi már el gyermekét, hogy belőle hazájának jó polgára váljék. Ezért boldog Anglia.

Nálunk ez egészen másként van. Hogyisne volna másként, mikor Magyarország egy belügyminisztere, midőn a munkások küldöttsége őt meglátogatta, a célból, megtudandó a már majdnem 2 év óta benyújtott segélyegyletük alapzabályai állapotát, ily szókkal fogadta őket: „munkások magok, ha igen, úgy menjenek dolgozni!”

Ily viszonyok közt tehát tudni való mily akadályokkal kelle küzdeni ama kezdőknek, kik Magyarországon a munkásmozgalmakat megindíták. Hozzá járult még az is, hogy már kezdetben — mi köztünk magyarok közt nem ujság —

pártokra szakadtak Igy történt az, hogy 1868. év február havában Pesten egyszerre két munkás egylet keletkezett, az egyik „Budapesti munkásegylet“, a másik „Általános munkásegylet“ czim alatt. S mi választotta őket el egymástól! az Aristokratikus demokraták bele avatkozása, s az egymást meg nem értés. De nem akarok itt e helyen a megtörténtek feletf polemizálni, úgy is megmutatta az idő melyik résznek volt igaza, hanem pusztán rátérek a vezéreszmékre, melyek a munkásegyletek életbelépését sürgették.

A két munkás-egylet közti különbség abban létezik hogy míg az előbbi kizárólag az „önsegély“ elvét tűzé zászlajára, addig a másik az „államsegélyt“ is szükségesnek látá célja kivitelére; s utoljára is ez utóbbi győzött.

Tagadaatlan az, miszerint az „önsegély“ elve fenséges, szép és biztos, azonban nem vonhatjuk kétségbe, vagy jobban mondva, nem kárhóztathatjuk azon törekvést sem, miszerint eme mellett — kivált a munkás osztálynál, hol az újabb időben nemcsak egyesek töke halmazával kell megküzdeni, hanem a szövetségzett töke-uralommal kell szembe nézni azoknak, kiknek kezükben nincs egyébök — hacsak kezüket a rabláncz alá oda nyújtani nem akarják, kérhetnek attól, melynek ők élőkkel, vérökkel áldoznak, némi elismerést. Valóban csak elismerést! mert míg a munkásosztály hazánkban csak áldozatokkal adózni van hivatva az államnak: addig az neki még lételet sem veszi igénybe; mert míg a tökepezések seregét az állam vezérférfiai kiváltságokkal halmozák el, addig a szegény munkásosztálynak, mely az állam iránti kötelességeit csak úgy, vagy tán még jobban teljesi-

tette: még tömörülése is majdsak nem meggátoltatott; holott az államnak kötelessége volna egyik tagjáról csak úgy gondoskodni mint a másiktól.

Nem tagadhatjuk tehát meg az elismerést a munkás mozgalom azon vezéreszméjéről, sőt helyeselnünk kell azt, mely az önsegély mellett az államsegélyt is oda tevé, mert tudjuk azt, hogy a munkás, midőn munkája által önmagán segít egyszersmind segíti az államot is, melynek lakója.

Kretovics József.

(Folyt. köv.)

A borok iskoizásáról.

II.

1. A tannin alkalmazása. — A jótékony és böles természet maga látta el minden nemesebb bornak való szőlő bogyót a megkívánt tannin vagy csereny-tartalommal, — és ami még különösen figyelembe való, megadta neki cserenytartalmát természetes ajándékképp, ingyen. De ki hibája már most, ha a természet az ingyen adományt el nem fogadja s a törkölylyel a pálinkafőzőnek juttatja, ki annak hasznát nem veheti? Hogy pedig természetünk a természet ingyen tanninadományát visszautasítja, ki világlík abból, mert:

a) kevés gondjuk van arra, hogy szőlőkben az elismert jó hiru rendesen aprószmü s vastag héju borfajokat elszaporítsák, hanem elárasztják inkább kevert fajú szőlőket holmi vékony héju, nagy bogyóju, nyálkában bővelkedő s ép azon mértékben csereny-szegény szőlőfajokkal,

b) nem várják be még azok teljes érettségi fokát sem, melylyel még ezekben is legalább valami kevés csereny kifejlődhetnék. Mondják ugyan, hogy muszáj szüretelni, mert különben kárba vesznek a kevert ültetésben levő korán érők. — Ime, ismét egy okkal több, mely a kevert ültetéseket elítéli, s mely leginkább az új ültetéseknél a legelkémszerűbb figyelmet érdemi meg.

S amint megáll, jobb kezével
A felső tányért, levével
Mint bűvész a kártyát, éllel —
Dobja viczispán elé.
És a többit szintén sorba'
Anélkül, hogy hiba volna,
S érne tányért holmi csorbá,
Avagy ömlenek a lé.

Erre van nagy ijedelem,
Morgadalom, dörgedelem:
Hogy miféle szörnyü elem
Hull itt tányér képiben?!
De mire magukhoz térnek
Ámultokból a vendégek
Hát már akkor a jó éték
Előttök párolg — pihen.

De nem tudják: mit tegyenek,
Kézbe kést, villát vegyenek,
Bámuljanak vagy egyenek,
Vagy álmódjanak tovább?!
Egy jutalmat szür ki, más a
Dörgő „eljent“ kiabálja.
Ujságíró „cikk“be vágja,
S a czikk lesz három hasáb..

A viczispán nevét kérdi,
S hogy ajánlja majd — igéri —
Valami tiszteletből
Állapotra, érdemül...
De Menyhártnak már hült helye —
Elloholt az öreg vele.

Hogy örömmel legyen tele
Az ő szive egyedül.

Gáspár nyúl beretválása,
Ennek még csak nem is árnya,
S vagyonában — már úgy látja —
Menyhárt lesz a birtokos...
Sosem hitte: hogy egy Kelner
Ily magasra hatoljon fel...
Nem hitte: hogy lehet ember
Ily ügyes és ily okos.

III.

„Jöjj elé tehát immáron
Édes árvám, Boldizsárom!
Testvérid már megmutatták:
Hogy nem jártak zsebredugott
Kezekkel ott,
A hol a tudományt adták.
Ne szégyeld hát megmondani:
Mit tanultál a világban,
Hol érzed magad leginkább
Otthon, melyik tudományban?”

„Hagyjon békét édes apám,
Nem tudom én: a tudomány
Hol terem és miféle fán?...
Én előttem ismeretlen
Ilyesminek a gyümölcse;
Fel is fordulhat miattam
A világnak minden bölcse...”

Voltam szabó, voltam varga
Voltam suszter, voltam minden...
De azt mondták: „vagy te marha“
És elesaptak mindenünnen...
Ekkor aztán kaptam magam,
S kocsiságra adtam nyakam.
Az az hogy hát kocsis éppen
Mégsem voltam tán egészen,
Hanem voltam olyan — szegény
Libériás postalegény“.

„No biz evvel édes fiam
At nem lyukasztod az eget,
Ezért kár volt a világban
Három évet eltöltened.
Hanem hiszen nekem mindegy,
A te fogad fogja bänni,
Ha nem lesz vele mit rágni;
Mert a vagyon —
— Már úgy vagyon —
Hogyha agyon
Ütöd vered, öldöd magad,
Mégis Menyhártomé marad.
De hogy azt ne mondd előre:
Túrni vágylak ki belőle
Gondolkozzál most felőle:
Miképen adott próbáját
Annak, ami fejed lágyát
Talan feszíti, — az észnek?
Én mutatkozom rá készen
Veled menni. Akárhova
Vigyen is az isten lova!“

c) Hordóra szűrök azonnal a kitaposott mustót, a nélkül hogy neki időt engednének, miszerint a keverék pár órai kiáztatásával magát a szükséges tanninnal elláthatná.

S noha már most az ilykép természetesen a kezelt must, melyet természetje nagy mesterséggel az alkalomtól megfosztott, mely szerint magát tanninnal elláthatna volna, tannin-szegénynek marad, s ennél fogva állandó borra nem válhat: senki nem veheti rossz néven, ha az újabbkori boriskoláztatás rendszer műveletei közé a borok cserenyézését is kénytelen volt felvenni, miszerint a csonka kiállítású magyar boroknak hasznát vehesse és beszerzésükkel pénzt sárba ne dobja.

Ismerjék el s mondjanak le a természet hibás borkészítéséről; tegye a kormány az értelmiség hiányában sinlődő borászatunk terén is kötelességét, s vegye gyámsága alá a tekintélyes számú magyar szőlészet kiskorúságát, s neveltesse azt; milliók értékesíthetőségéről van szó! Gondoskodjék felvilágosító s szakismeret terjesztő módokról, helyes hegyrendőrségi szabályok behozataláról és érvényesítéséről, hogy a magyar bortermelő közönség borai helyes kiállításra taníttassék, hogy azokat amaz alkarészekből mesterségesen meg ne foszsa, melyeket a természet ingyen ad, de a szakismeret és pinceszeli eljárás csak drága pénzen tud ismét helyrehozni.

Mivel bármely jó akarattal és helyesen intézett első nevelési intézkedések gyümölcseit csak a jövő nemzedék hasznára érlelhetik meg, soká leand még kénytelen a pinceszemesterség boraink iskoláztatása rovátában a tannin mesterséges alkalmazását is fenntartani.

Mielőtt azonban a tannin alkalmazási módjának részletesebb tárgyalásába bocsátkoznánk, szükséges leand azon kérdést is eldöntenünk: vajon árt-e a tannin alkalmazása előbb utóbb a bornak, vagy talán az embernek, aki azt megiszja?

És itt egy másik kérdés merül ismét fel, mely még előbb lésszen eldöntendő, t. i. hogy kicsoda tulajdonképp az a tannin maga?

A tannin, csereny vagy cseresav alatt értjük azon növényi terményt, mely mint a növények termőképességének egyik eredménye, habár nem azon roppant mennyiségben, mint p. o. a cukor vagy lisztes részek, de szint azon következetességgel mint amazok,

a növények életképessége által kisebb-nagyobb quantumban előállítatik. Nyomat a tanninnak találni majdnem minden magasabb fejlődésű növényben. Legnagyobb mennyiségben fordul elő a fák és nevezetesen a cserfák héjában és gubacsában: kissé kisebb mennyiségben, mint mondók, majdnem a legtöbb növények egyes részeiben, p. o. a szőlőfűrtök csutáiban, a bogyó magvai- és héjában. — Az ipar és orvosi gyakorlat nagy hasznát veszi a tannin vagy cserenynek, mert főtulajdona az összehúzó, tömörítő tehetőség, melynél fogva leginkább a tojásfehérnyés testeket rohadásra törekvő hajlamukból kivételközteti, s állandóságukat biztosítja, vagy ha azok folyadékban felfüggesztve volnának, mint p. o. a borban, átváltoztatja őket nemvé a bőrnek, s ezáltal nagyobb arányszult nyervén, arra kényszerülnek, hogy vele együtt a folyadék fenekére leülledjenek. Ezen tulajdonánál fogva képi a csereny a bornak is egyik szükséges alkotórészt, mely egyébiránt csak addig marad benne, míg nyálkás és tojásfehérnyés részeit a söprűbe le nem vitte.

A tannin tehát, — kerüljön az akár természetes uton a szőlőbogyók héjából vagy magvaiból, akár mesterségesen adassék hozzá, — soha sem marad meg nagyobb mennyiségben a borban, hanem kiválik belőle a nyálkás részekkel együtt, nemét a bőrfoszványoknak képezvén, melyek a hordó fenekére lerakódnak s lefejtések után belőle eltávolíttatnak.

Azért ismerünk nemes szőlőfajokat, t. i. olyanokat, melyek már a természetől eleendő cserenyvel ellátva, mint p. o. a rizling, tramini, kadarka stb. s ezek bora állandós már az okszerűség legegyszerűbb iskoláztatása mellett, mely mesterséges tanninhozadásra nem szorul, és ismerünk nemtelen vagyis silány szőlőfajokat, p. o. rászölöt, vékonyhéjut vagy zöld és fehér-borost, mirkovacsát stb., melyek bora mesterséges tannin alkalmazása nélkül okvetlen megnyúlódik, megtörök stb., s mely állandós borra csak akkor vállhat, ha természetük hiányát mesterséges tannin-hozzáadással kipótoljuk.

De a mesterségesen alkalmazott tannin szintén nem maradhat meg a borban, mert egyesülvén a benne bőven előforduló nyálkás részekkel, leszáll a söprű közé s a

bekövetkező lefejtéssel végkép eltávolíttatik a borból.

De kérdezhetné a kritikus borosgazda, vajon meghatározhatjuk-e, hogy mennyi tannint kíván a nyálkában bővelkedő bor, miképp attól annyira megszabadítsuk, hogy állandós borra tegyük? S mi történik akkor, ha talán a szükségesnél több csereny alkalmazunk? S végtére nem fogja-e a tannin fölöslege a bort izére fanyarrá és egészségi szempontból ártalmassá tenni?

Képesek vagyunk e helyesen támadt kételyekre megnyugtató feleletet adni, mert először: alább pontosan megfogjuk határozni a csereny quantumát, mely a borok sikeres lenyálkázására megkívántatik; és másodsor szintén pontosan elmondandjuk annak módját, hogy mikkel kell és lehet a cserenynek netalán fennmaradt feleslegét a borból ismét, ártatlan és biztos módon eltávolítani, mert hisz csak ezekben rejlenek a bor mesterségebb iskoláztatásának összes mesterfogásai. — Tehát csak egy kis türelmet!

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

(1) Ujhelyiekből álló vadásztársaság m. szombaton hajtóvadászatot tartott a közeli erdőségeiben. A vadászat eredménye kielégítő, a mennyiben 15 darab nyúl és 3 róka esett martalékkul.

(2) Illés Gyula, a gömörmezei zenabanda vezére s Mányi Lajos jeles zenészünk veje, tegnap előtt este Roth I. éttermében magán hegedű hangversenyt adott. Illés Gyula egyike a legjobb hegedűsöknek e nemben, Játékát általában tisztaság és mély érzés jellemzi, melyre hegedű-virtusaink kevésvagy éppen semmi szult sem szoktak fektetni, holott a laikus csak is itt képes fel-fogni a játékot, míg a technika meredélyein véghezvitt bravurok iránt sok tekintetben közönyös marad. Kár, hogy a hangverseny szélesebb körben és jókorabb nem lett hirdelve; mert csakis ennek tulajdonítható, hogy oly csekély számú közönség jelent meg az előadáson.

(3) A Mád és S. Patakon feladott levelek pontatlan megérkezése miatt hango-

„Jól van apám! próbát teszek.
Holnap reggel
Ismét postalegény leszek.
Te pedig majd felülsz hozzám,
A többit meg bizd csak reám.“

Másnap reggel már hajnalban
Boldizsár a hivatalban.
Az az, hogy az udvaron a
Kocsikereket zsirozza...
S a lovakat (szörnyen roszak)
Fogja egy rüt cséza elé.
S miután jól körül tekint,
A bakra kap s apja mellé,
Balra, amint dukál, illik...
Gyi!! s ugy mennek mint a villik.

Mennek, de nem menve, szállva,
Kegyetlenül trombitálva...
Ostor pattog...
Szegény Bendő!
Kipked kapkod:
Hol egy kendő?
Amivel fülét bedugja...
Mindjárt megreped a dobja.
Hideg jön rá, majd lesz láza
S mellé a koci is rázza,
De ugy rázza, hogy a lelke
Ide-oda kotyog benne.
Hiába kér, kiált: „hóha“
Bódi nem hallgat a szóra,

Csak hajt, de im egyszer roppan,
Két Bendő fej összekoppan,
Egyik kerek széjjelrobban.

Bezzeg már most mit tegyenek,
Más kereket hol vegyenek?
Nincsen közel falu, város,
Az uton sem mutatkozik
Sehol egy árva furmányos...
Balta sincsen, amivel hát
Vágnának egy jó csapófát,
S csúsztatónak alátennék...
Jaj! de milyen hasznát vennék!
Öreg Bendő haját tépi:
Mi lesz már ennek a végi?
Elkésik a posta, s még itt
Betyárok is jöhetnek, kik
Kegyetlenül megölhetik...
Amde Bódi hamis észszel,
Szembe áll a bajjal vésszel...
S mosolyogva szól: nincs baj, semmi...
S mig apját a bakra küldi,
Addig ő a tengely-véget
Középpontjába testének
Szúrja, s kiált: „Most hajts gyorsan!“
És a nagy jármű legottan
Tovarobog...
Az öreg csak szétnéz, s látja:
Hogy mindanegy kerek forog.
Mi az ördög?!.. bámul tovább,
Mégkérdeni nem is meri...
Hát egyszer a kerek helyén
Boldizsárját felismeri.

Aki ott is egyre-másra
Szent Habakuk!
A cigánykereket hányja...
Gyi te fakó! gyi te villám!
Kocsi robog mint a villám...
S nem telik egy óra belé,
S megérkeznek szerencsésen
A postahivatal elé. —

Felesleges tán mondanom:
A kiállott próbák után,
Kie lett a Bendő-vagyon?..

A nyulat megberetválni
Tányér levest légbe vágni —
„Mi ez mind a
Tenger sima
Tüköréhez képest?“ semmi!
Hanem cigánykerekezni,
S kerek helyett kerek lenni
Egy öt mázsás tengely végén...
Ilyet nem hallottam még én.

Van tanulság e mesében,
De olvasóm, kérlek szépen:
—Húrja szakadt czimbalmomnak —
Vond ki belőle magadnak.

(Végo.)

san kikeltünk lapunk közelebbi számában. Most ugyanily megrovás alá esik a gál-szécsi postahivatal, ahonnan is egy ajánlvás föladott levél 5 napig érkezett Ujhelybe. Az ily elkésett és hanyagul expedált levelek miatt már nem egyszer káros következmény érte az illetőket, miért is a lelkiismeretes pontosságot lehetetlen ismét komolyan nem ajánlanunk az illető postakezelők figyelmébe.

(!) **Az itteni honvéd laktanyában lévő katonai raktárból közelebb nagy mennyiségű fehérruha darabok tolvajoltattak el.** A nyomozás megkezdettén, Szemes Károly városi esendbiztosnak sikerül az orgazdát, — egy, ó-hid-utcai ócska-ruha izr. kereskedő személyében felfedezni, akinél is az elorzott tárgyak nagyjából megtaláltattak. A vizsgálat e tárgyban még nincs befejezve, mely kétségkívül a tetteseket is egytől-egytig kiderítendő.

(!) **Hoszulázon** — mint levelezőnk — értesít — két, szerény evangélikus család saját felekezetének, öregeiből templomot akar építtetni. Dícséretes példa.

(!) **Az 1848 és 49 ben veretett ezüst hatások** kivételén a forgalomból, a magyar kormány ezek beváltási árát 8 krajczárra határozta.

Mi hír a hazában?

— Örvendetes dolog. Debreczenben a színház még sohasem volt annyira folyvást látogatott mint az idén; úgy hogy komolyan előtérbe nyomul azon kérdés: nem kellene-e már komolyan gondolkozni a színházi nézőtér megnagyobbításáról?

— Balogh Péter, — kinek vesélyes betegségét mult számunkban jeleztük f. hó. 23. d. u. 6 óraker 79 éves korában meghalt. A megboldogult, a tiszántúli ref. egyház, superintendense volt, s mint ilyen a prot. autonomia szilárd védelmében halhatatlan érdemeket szerzett magának.

— Szabadalmat nyert egy szegedi órák (Auer) újonnan feltalált szerkezetű inga-órára; ezeknek oly tulajdonságuk van, hogy soha sem kell felhuzni, csak egy kis rugó kell megtaszítani, s az óra ismét jár.

— Miskolczon Kardszag vidékéről borvásárlók jelentkeztek, kik miután a kerti szőlők termése éppen nem használható, mintegy 600 göncei hordó jobb minőségű új bort vettek meg, hordó nélkül 10 frtot fizetvén érte.

— Ungvárt, Kétszeri József szintársulata a m. esültörtökön kezdé meg előadásait „Mária Terézia és az előítélet nélküli ember“ czimű vigjátékkal.

Nagy világ.

? **Az északamerikai hölgy toilettjét** így írja le a „Rouend-Table“ newyorki lap: Ha a kocsiból kilép, hogy valamely divat-áru raktárba menjen hosszú uszálya seprí a kövezetet. Pedig csak egyszerű mályvaszínű moire antiqueruha ömlik el termetén, melynek rőfe 8 dollár. A gomboknak darabja, melyekkel a fodrok díszítvék, 6 dollár. Ilyen lehet rajta 12. A ruhára 28 rőf moire szükségeltetvén, ára 30 dollára rugó apróságon és a készitési díjon kívül 200 dollárra tehető. Gazdagon prémezett fekete bársony köpenyét Párisból hozatja — 500 dollárért. Kalapja szintén párisi ipar terméke, s értéke legalább is 50 dollár; gyönyörűen díszített, himzett napernyője 25 dollár; lánczon lógó kis erszénye 40 dollár, cipője legelőbb, ha 7, kesztyűje, ha 2 dollár. A keztyű azelőtt még drágább volt, s minden saisonra kellett legkevesebb 24 pár. Vegyük számításba a függőket, órát, lánczot, gyűrűket, karpereczet, — melyek mind összhangzanak a többi drágasággal; vegyük számításba a ruhaneműket, melyeket eltakar a köpeny és ruha; tenger összeg jó ki. A „Round Table“ egy ilyen köznapi öltözéket 1114 dollára tesz. A nők!

? **Amerikában** legközelebb oly forrást fedeztek fel, melynek tartalma zsíros anyagokat foglal magában, Mondják: hogy ha e folyadékot megsózzák s kenyeret aprítanak belé, kész leves helyett lehet használni, amennyiben kellő melegési fokkal is bír. Maholnap megérjük: hogy a kolbászt is úgy fogjuk keresni és ásni a földből, mint a csicsókát vagy édes gyökeret.

? **Kivihetetlen!** Chicagóban egy könyörületes szívű női club elhatározta, hogy a tiszteséges családból származó solíd fiatal embereket, a kiket holdtrészezen találnak az utczán, fölzedik, magukhoz viszik, sódaléval, málnalével itatják, jéggel borogatják, s így talpra állítva állítva hazaküldik. Első éjjel hét darabot találtak e tiszteséges ifjakkól az utczán heverve, akiken aztán a samaritanusi erényt gyakorolták. A másik éjjel Chicago egész fiatalága ott hevert részezen az utczán, s a szép terv a baj tömeges elharapodása miatt dugába dőlt.

? **Az angeresi püspök** parancsot adott, hogy a seminariumban lévő növendékpapok a hadsereghez csatlakozzanak, mint betegápolók; vagy pedig a mozgó nemzetőrség sorába lépjenek. Tehát Franciaországban egy oldalról a papok fegyverrel kezükben, más oldalról pedig Garibaldi és önkéntesei, a kik nem régebbsen is vadászak a papokra és jezsuitákra, egy zsidó hadügyminiszter vezetése alatt meg fogják mutatni, hogy a hazasz. mire képes.

Nyilt posta.

K. J. S. Patak. Köszönjük a küldeményt, s kérjük folytatását.

„Egy barátomhoz“ irt vers gyöngéd érzelmeket tartalmaz ugyan, de azért kísérletnek is gyenge. Próbát kérünk,

K. . . Mád, Várjuk az ígért hirlapi tudósítást

Üzlet.

A s. a. ujhelyi piacbiróság által jegyzőkönyvileg beiktatott terményárak novemb. hó 25. 1870.

Alsó ausztr. mérővel.	f.	kr.	f.	kr.	f.	kr.
Buza, a minőség szerint	4	40	4	30	4	25
Rozs	2	60	2	50	2	30
Árpa	1	65	1	55	1	45
Zab	1	60	1	50	1	45
Tengeri	2	70	—	—	—	—
Széna, mázsája	1	30	—	—	—	—

Mükedvelői szinelődás.

S. a. Ujhelyt.

a megyeház nagy termében

a zemplénmegyei

NŐEGYLET JAVÁRA

1870-ik évi december hó 5 én hétfőn, a mükedvelők által előadatik:

Marquisné arczképei,

vigjáték 3 képben, írja Feuillet Octave, fordította Szerdahelyi Kálmán. Személyek: Nozan, gróf, Dókus Gyula úr. Lude, marquis Láczy László úr. Özvegy de Pons grófné; B. Zorenberg Irén k. a. Lisette a grófné komornája Spilenberg Zsófia úrhölgy. Frontin, a marquis komornyikja Spilenberg Oszkár úr. Duret, kapus a marquisnál, Fűzy Kálmán úr. Történik XV. Lajos korába. Az előadást tánc követendi. Mely jótékony czslu előadásra a t. cz. közönséget mély tisztelettel meghívja, a rendezőség. Belépti-jegy 1 forint. Jegyek előre válthatók szentgyörgyi József és Lővy Adolf urak kereskedéseiben, és estve a pöntárnál. Kezdete 7 órakor.

KOLENER JÓZSEF,
kiadórtárs.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

HIRDETÉSEK

G. A. W. MAYER

fehér mellszörpe

mint legkitünőbb szer, minden régi köhögés, rekedtség, vérköpés, és általános mellbántalmak ellen, valódiilag kapható 1—2 frt. BREZÁNYI ERNŐ gyógyszerésznél TOKAJBAN.

S ó s b o r s z e s z
(Práp. Franzbranntwein)

rheuma, esuz, fagyás, fog- és fül-fájdalmak ellen.

Ára egy nagy üvegnek 80 kr, kisebbnek 40 kr.

Részletes használati utasítás minden üveghez mellékelve van.

Élet-ital

gyomorhajok, váltóláz, epeinger, álmatlanság stb. stb. ellen.

Egy nagy üveg 65 kr, kisebb 50 kr.

Főraktár: Cserépy Károlynő üzletében S. a. Ujhelyben.